

THE WITCHER

(DE HEKSER)

Het kruispunt der raven

Andrzej Sapkowski bij Boekerij:

De laatste wens
Het zwaard der voorzienigheid
Het bloed van de elfen
De jaren van verachting
De vuurdoop
De zwaluwentoren
De vrouwe van het meer
Het seizoen van stormen
Het kruispunt der raven

ANDRZEJ SAPKOWSKI

THE WITCHER

(DE HEKSER)

Het kruispunt der raven

Vertaald uit het Pools door Theo Veenhof



Psalm 25:7 op p. 5 en Prediker 3:2 op p. 259 zijn aangehaald naar de Nieuwe Bijbelvertaling, editie 2021.
Het Dante-citaat op p. 39 is uit het Italiaans vertaald door Ike Cialona en Peter Verstegen.
Het Brillat-Savarin-citaat op p. 73 is uit het Frans vertaald door Han en Wina Born.
Het Machiavelli-citaat op p. 285 is uit het Italiaans vertaald door T.M. Roest van Limburg.
De Shakespeare-citaten op p. 181 en p. 229 zijn uit het Engels vertaald door Leendert Burgersdijk.
Het Milton-citaat op p. 265 is uit het Engels vertaald door J.J.L. ten Kate.

ISBN 978-90-492-0750-2
ISBN 978-94-023-2678-9 (e-book)
ISBN 978-90-528-6964-3 (audio)
NUR 334

Oorspronkelijke titel: *Rozdroże kruków*
Vertaling: Theo Veenhof
Omslagbeeld en -ontwerp: © Micaela Alcaino
Omslagbewerking: DPS Design & Prepress Studio
Zetwerk: Mat-Zet bv, Weesp

Rozdroże kruków © by Andrzej Sapkowski, 2024
Published by arrangement with Patricia Pasqualini Literary Agency
© 2025 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

*Spookachtig huilt de wind. Het wrede duister heerst,
Waar in bloeddorstige verschrikking loert.
Het kwaad komt naderbij, daar klinkt een roep:
‘Hekser, hekser, kom mij te hulp!’*

*Geen hekser maar de echo slechts
Antwoordt als in het bos een doodskreet snerpt
En het rood van schuldloos bloed
Het wit van steen en berk bespat.*

Anonieme ballade, ca. 1150 post Resurrectionem

Denk niet aan de zonden van mijn jeugd...

Psalm 25:7

Kaedwen is een land tussen de Drakenbergen in het noorden, de Blauwe Bergen in het oosten en een ondoordringbare wildernis in het westen. Hier regeren de koningen van de Topp-dynastie. Oorspronkelijk hadden zij hun hoofdstad in het oude Ban Ard, maar in het jaar 1130 *post Resurrectionem* schonk koning Dagread zijn slot aan een tovenaarsacademie en verplaatste hij de hoofdstad naar Ard Carraigh, gelegen in het midden van het land. Andere belangrijke bolwerken van Kaedwen zijn Ban Fearg, Daevon, Ban Fillim en Ban Gleann. Het wapen van de Topps en hun koninkrijk was van oudsher de eenhoorn – *d'or, licorne effrayée de sable*.

Rondom de koninklijke gebieden van Kaedwen liggen grensgebieden die in gemeenschappelijk bezit zijn, de zogeheten marken. Deze worden bestuurd door markgraven, die dit ambt hebben geerfd dan wel zijn benoemd door de koning. De naam ‘marken’ komt voort uit het feit dat het gaat om land dat gemarkeerd moest worden nadat het werd toegeëigend ten koste van buurlanden en in het bijzonder van de elfen. Er zijn vier marken: de Westmark, de Oppermark, De Meren en de Nedermark.

Baldwin Adovardo, *Regni Caedvenie Nova Descriptio*

1

Geralt deed zijn best – wat hem geraten was ook – om zich te concentreren op het gewauwel van de dorpsoudste, maar slaagde daar niet in. Zijn aandacht werd in beslag genomen door een grote opgezette kraai op de tafel van de hoogwaardigheidsbekleder. De kraai, die de hekser aanstaarde met een van zijn glazen ogen, stond met zijn beide klauwen verankerd in de groen geverfde bult klei die als sokkel diende. Hoe levensecht de kraai er ook uitzag, hij was morsdood, daar kon geen twijfel over bestaan. Maar waarom knipoogde hij dan naar hem met zijn glazen oog? Magie? Nee, dat was onmogelijk, want zijn heksersmedaillon gaf geen sjoerge, het trok en trilde niet. Een hallucinatie misschien? Al dan niet veroorzaakt door de paar klappen die hij op zijn hoofd had gehad?

‘Ik herhaal mijn vraag,’ zei dorpsoudste Bulava. ‘Ik herhaal mijn vraag, hoewel ik niet gewend ben in herhaling te treden.’

Dorpsoudste Bulava had Geralt al meerdere malen verzekerd dat het niet zijn gewoonte was zichzelf te herhalen. Toch deed hij dat voortdurend. Hij mocht het dan niet gewend zijn, hij hield er duidelijk wel van.

‘Ik herhaal mijn vraag. Wat had je tegen die deserteur dat je hem zo gruwelijk aan moten hakte? Je had zeker een rekening te vereffenen? Want ik geloof er geen moer van dat het je te doen was om die boer en om de maagdelijkheid van zijn dochter. Alsof jij een geschifte dolende ridder bent die een belaagde jonkvrouw te hulp snelt.’

Het oog van de kraai blikkerde boosaardig. Geralt bewoog zijn achter zijn rug vastgebonden handen in een poging zijn bloedsomloop op gang te houden. Het touw sneed pijnlijk in zijn huid. Hij hoorde de zware ademhaling van de mannetjesputter die achter

hem stond. Geralt wist zeker dat de man wachtte op een seintje om hem nog een dreun op zijn oor te verkopen.

Bulava zuchtte en rekte zich uit. Zijn fluwelen wambuis spande over zijn opbollende buik en illustreerde wat de dorpsoudste vandaag, gisteren en eergisteren had gegeten. Er was minstens één gerecht met een rode saus bij, constateerde Geralt.

‘En ik maar denken,’ zei de dorpsoudste, ‘dat ik nooit meer een hekser zou zien. Die zijn hier al jaren niet meer opgedoken. Ze zeiden dat er na het jaar elfhonderdvierennegentig nauwelijks nog heksers in leven waren, daar in de bergen. En dat de paar die er nog waren allang waren verhongerd of gecrepeerd aan de pest. En kijk, ineens krijg ik er eentje op mijn dak. In mijn dorp. En het eerste wat hij doet is een moord plegen. En als hij op heterdaad betrapt wordt, heeft hij het lef om zich te beroepen op het een of andere verdomde decreet.’

‘Om te beginnen mogen op grond van het decreet in kwestie,’ antwoordde Geralt schor, ‘uitgevaardigd in het jaar elfhonderdvijftig door koning Dagread van Kaedwen en de grensgebieden, heksers hun beroep vrijelijk uitoefenen in het koninkrijk en de grensgebieden en vallen zij niet onder de jurisdictie van het plaatselijk gezag.’

‘Primo,’ onderbrak Bulava hem scherp, ‘is het binnenkort een halve eeuw geleden dat Dagread tot stof is wedergekeerd, en mét hem die decreten van hem. Secundo is er geen koning die mij iets afpakt, want die zit ver weg in Ard Carraigh. Hier regeert het plaatselijk gezag. Dat wil zeggen: ik. En tertio ben je niet gearresteerd omdat je dat beroep van je uitoefende, maar omdat je een moord hebt gepleegd. Het is jouw taak om weerwolven en lesji’s af te maken. Maar mensen afmaken, dat recht heeft geen koning jou toegekend.’

‘Ik kwam op voor...’

‘Daryl!’ De mannetjesputter gehoorzaamde en gaf Geralt een vuistslag. Deze keer in zijn nek.

‘Je valt in herhaling’ – de dorpsoudste keek naar het plafond – ‘en dat maakt mij nerveus. En weet je waar die nervositeit toe kan leiden? Zelfs bij een kalm iemand als ik?’

De kraai staarde met zijn glazen oog. Geralt zweeg.

‘Jij,’ zei Bulava ten slotte, ‘bent helemaal geen heksers. Of hoogstens een defect exemplaar. Jij moet gerepareerd worden. Of gesloopt voor onderdelen. Want zo gaat dat toch bij jullie? Heksters uit elkaar halen en er nieuwe, betere heksters van in elkaar naaien of lijmen? Dat zeggen ze tenminste. Goed, ik verspil er verder geen woorden aan. Ik stuur jou terug, mislukte tovenaars, naar de bergen voorbij de Gwenllech. Over een week.’

Geralt zweeg.

‘Over een week,’ herhaalde de dorpsoudste zichzelf. ‘Moet je niet vragen waarom?’ Hij grijnsde zijn gele tanden bloot. ‘Jij beroept je toch zo graag op bevelen en wetten? Welnu, hier vertegenwoordig ik de wet. En de wet zegt dat het voor buitenstaanders verboden is gewapend dit dorp te betreden.’

Geralt wilde hiertegen inbrengen dat hij het dorp niet had betreden maar ernaartoe was gesleept. Maar hij kreeg de kans niet.

‘De straf,’ verkondigde Bulava, ‘bestaat uit twintig zweepslagen. Die worden toegebracht door Daryl, hier aanwezig, en zoals je al hebt gemerkt heeft die een stevige hand. Het duurt wel een weekje voor je weer op de been bent. Daryl, we gaan naar het dorpsplein. Daar bind je hem aan de geselpaal en dan ga je aan het werk.’

‘Hoho, niet zo snel.’ Een man in een bij de zoom besmeurde bruine jas was de zaal binnengekomen en hield hen staande. ‘Ik weet dat jij dol bent op je zweep en je geselpaal, maar van mijn heksers blijf je af. Ik heb hem heelhuids nodig op het werk.’

‘Waar bemoei jij je mee, Blaufall? Het is al erg genoeg dat je steeds mensen uit mijn dorp en omstreken ronselt om voor je te werken. Straffen opleggen is mijn zaak. Er is een misdrijf gepleegd en misdrijven dienen te worden bestraft.’

‘Niks misdrijf,’ viel Blaufall de dorpsoudste in de rede. ‘We hebben het hier over zelfverdediging en mensen redden. En trek niet zo’n gezicht, want ik heb een getuige meegenomen. Als je mij toestaat, meneer de dorpsoudste... Kom, niet bang zijn. Vertel ons hoe het is gegaan.’

Het was de boer die hij, Geralt, gisteren had ontmoet. De man die

hij had gered maar die het bos in was gevlucht in plaats van hem te bedanken. De vader van het spiernaakte wicht dat bij hem was.

De boer wees naar Geralt. 'Ik verklaar naar volle waarheid dat deze jongeman mij te hulp is gesneld toen rovers mij overvielen. Hij heeft mijn bezittingen gered, en de eer van mijn dochter. Hij heeft onschuldigen gered uit de klauwen van rovers.'

'En die deserteur,' viel Blaufall de boer bij, 'viel hem aan met een bijl. Het was zelfverdediging. Pure zelfverdediging. Is het niet?'

'Zo is het en niet anders! Dorpsoudste, deze jongeman hier is onschuldig. Laat hem vrij, ik smEEK het u.' De boer zag bleek en sprak onnatuurlijk luid. 'En hier... Alstublieft... Hm... U heeft wellicht kosten gemaakt? Die wil ik u graag vergoeden.'

De boer boog onderdanig en overhandigde de dorpsoudste een beurs. Bulava liet hem geroutineerd in een zak van zijn pofbroek glijden.

'Zelfverdediging!' gromde hij. 'Het zou wat. Hij heeft die vent met zijn zwaard zowat dwars doormidden geslagen. Bij zijn klok-kenspel.'

Ze liepen richting het dorpsplein met de geselpaal. Daryl duwde Geralt voor zich uit, diens handen nog steeds vastgebonden achter zijn rug.

'En jij, Blaufall,' vroeg de dorpsoudste. 'Zit je zo omhoog dat je zelfs een getuige hebt meegenomen? Heb je die hekser zo hard nodig?'

'Hoezo, weet je dat dan niet? We leggen een weg aan in het bos, van Ard Carraigh helemaal naar Hengfors. Geen veredeld karrenspoor maar een echte Grote Weg, geplaveid met boomstammen en rijshout, waar konvoeien zware wagens overheen kunnen. Heel belangrijk voor de handel van ons land met het noorden. De koning schijnt zelfs een decreet te hebben uitgevaardigd dat er haast bij is. Alleen barst het hier van de monsters, en om de haverklap wordt er een arbeider vermoord of de bossen en moerassen in gesleurd.'

'Sinds wanneer kunnen jou die arbeiders iets schelen? Dom volk zat, zeg je altijd.'

'Ja, maar er worden er wel érg veel opgevroten. En wat erger is, ze pakken ook regelmatig een voorman. Dat belemmert het werk

en dan loop ik vertraging op. Ik kan echt niet zonder hekser. Straks mis ik mijn opleverdatum, dan kan ik fluiten naar mijn bonus en krijg ik in plaats daarvan een inspecteur op mijn dak.'

Bulava knikte begrijpend. 'En zo'n inspecteur vindt altijd wel iets, natuurlijk. Materiaal dat is achterovergedrukt en doorverkocht, opgeblazen kostenramingen...'

'Niet afdwalen van het onderwerp. Je laat nú mijn hekser vrij zodat ik hem mee kan nemen naar de bouwplaats. Mijn... Hé, wat is daar aan de hand?'

'Soldaten, van de buitenpost.' De dorpsoudste schermde zijn ogen af met zijn hand. 'Ze komen onze kant op.'

Een tiental ruiters galoppeerde het dorpsplein op. Stof wervelde op, kippen stoven alle kanten uit. De ruiters waren gekleed in kleurige maar nogal voddige kledij. Alleen de twee die vooropreden zagen er eleganter uit – de commandant, een besnorde man die een jas van elandleer, een vergulde halsketting en een bepluimde hoed droeg, en een langharige elf in een groen verkennersuniform met een haarband om.

Dorpsoudste Bulava trad naar voren om de bezoekers te groeten. 'Kapitein Reisz Carleton! Gegroet. Wat verschaft mij de eer?'

Kapitein Reisz Carleton boog zich voorover in zijn zadel, spuwde luidruchtig een fluim uit en gebaarde naar zijn verkenners. Die reed naar de geselpaal en gooide behendig een touw met een strop over de dwarsbalk bovenaan.

Bulava sloeg zijn armen om zijn lichaam. 'Aha,' zei hij, 'meneer de kapitein verkiest mijn dorp als executieplaats. En ik zie al wie de strop gaan krijgen. Dat geketende stel daar. Dus de kapitein heeft zijn deserteurs te pakken. De schoften die in mijn bossen boeren en meisjes aanvallen.'

'Ik peins er niet over om die twee op te hangen.' Kapitein Reisz Carleton draaide aan zijn snor. 'Nee, die neem ik mee terug en laat ik spitsroeden lopen. Dan leren ze die grappen wel af. Ik heb niet genoeg mensen om ze zomaar ergens voor op te hangen. En al helemaal niet om ze door een onverlaat te laten vermoorden.'

De kapitein ging rechtop in zijn zadel zitten en verhief zijn stem

nu hij zich niet alleen richtte tot de dorpsoudste maar ook tot diens mannetjesputter Daryl, Blaufall en de kleine menigte boeren en dorpsjongens die zich op het pleintje verzameld had.

‘Waarom zou ik mijn soldaten straffen? Omdat ze hem zonder toestemming gesmeerd waren? Omdat ze een meid wilden neuken? Wij zitten hier met onze buitenpost aan het einde van de wereld. Als veroordeelden, als bannelingen. Zonder bier, zonder vrouwen. Is het dan een wonder dat de jongens soms uit de band springen?’

En waarom,’ vervolgde de kapitein, nog steeds met stemverheffing, ‘zwalken hier vrouwen rond in het bos? Waarom moest die boer hier dat wicht zo nodig meeslepen in plaats van haar gewoon in huis op te sluiten? Geen wonder dat mijn jongens zin kregen in een pretje... Ik keur het niet goed, hoor. Ik keur het niet goed, absoluut niet, maar ik snap het wel. Meneer Aelvarr? Bent u klaar?’

‘Ik ben klaar, kapitein.’

‘Breng dan die heks hier, Bulava. Hij heeft mijn soldaat vermoord en hij gaat door het hennepen venster kijken. En niet losnijden maar laten hangen. Als afschrikking.’

Blaufall deed een stap naar voren alsof hij iets wilde gaan zeggen, maar zag ervan af. Daryl greep Geralt vast maar bleef staan, ineens onzeker. En met reden, zo bleek.

Het werd plotseling vreemd stil op het dorpsplein. Het was alsof er een koude wind opstak. Een pikzwart paard kwam tevoorschijn vanachter de schuren. Het werd bereden door een witharige man in een zwartleren jack met zilveren noppen op de schouders. De gevesten van twee zwaarden staken boven zijn rechterschouder uit.

Langzaam en sierlijk passeerde het ravenzwarte paard de dorpe-lingen en de dorpsoudste. Het bleef staan voor de cavalerie van kapitein Carleton.

De stilte hield aan. Het paard gooide zijn hoofd in de nek. Zijn bit rinkelde.

‘Dorpsoudste Bulava,’ zei de witharige ruiter zacht en nadrukkelijk, ‘u laat de jonge heks vrij. En u geeft hem zijn paard, zijn wapens en overige bezittingen terug. Nu. Onmiddellijk.’

‘Ja...’ zei de dorpsoudste hees. ‘Ja, meneer Holt. Zoals u wilt, meneer Holt.’

‘Kapitein Carleton.’ De ruiter boog lichtjes. ‘Goeiedag.’

‘Heer hekser Preston Holt.’ Reisz Carleton tikte tegen de rand van zijn hoed. ‘Gegroet.’

‘Meneer de kapitein,’ – de ruiter verhief zijn stem – ‘wilt u zo goed zijn om samen met deze elf, zijn touw en uw ondergeschikten dit dorp te verlaten? Uw aanwezigheid hier is niet langer nodig. De lynchpartij van vandaag gaat niet door.’

‘O nee?’ De kapitein ging kaarsrecht in zijn zadel zitten en legde zijn hand op het gevest van zijn zwaard. ‘Bent u zo zeker van uzelf, heer hekser?’

‘Dat ben ik inderdaad. Vaarwel. Heer dorpsoudste, is die jongen al vrijgelaten? Heeft hij zijn paard en zijn spullen terug?’

‘Jij rotzak!’ schreeuwde een van Carletons ruiters. Hij rukte zijn zwaard uit de schede en gaf zijn paard de sporen. ‘Ik ga jou...’

Wat hij ging doen bleef in het ongewisse. Preston Holt hief zijn hand op en maakte een miniem gebaar. De lucht huilde en floot, en de dorpelingen sloegen hun handen tegen hun oren. De ruiter schreeuwde, vloog uit het zadel alsof hij werd weggeschoten met een katapult en kwakte hulpeloos op de grond, tussen de hoeven. De paarden van zijn metgezellen briesten, stampten, schudden met hun hoofd, steigerden. Het paard van de zandruiter rende in paniek weg, tussen de huisjes van het dorp door, bokkend en schoppend.

Het werd heel stil.

Preston Holt hief opnieuw zijn hand. ‘Nog meer liefhebbers? Nog iemand die de held wil uithangen? Nee? Dat dacht ik al. Het beste, heren soldaten. Zit de jonge hekser al in het zadel?’

‘Jazeker,’ antwoordde Geralt.

‘Mooi zo. Kom, we gaan.’

De rivier de Gwenllech vormt de grens van de Oppermark. Bekend is echter dat de markgraven aldaar de ambitie hebben de valleien van het Drakengebergte te veroveren, waarbij de aldaar woonachtige elfen teruggedreven dienen te worden tot achter deze bergen. Daarom noemen ze hun huidige gebied de Cismontaanse Oppermark, vooruitlopend op een nog te vestigen Transmontaanse Oppermark. De jaren verstrijken echter, en hier is nog niets van terechtgekomen.

Baldwin Adovardo, *Regni Caedvenie Nova Descriptio*

2

Het koninkrijk Kaedwen stond in de hele bewoonde wereld bekend om zijn gure en grillige klimaat. In het noorden omsloten door de Drakenbergen en in het oosten door het machtige massief van de Blauwe Bergen, had het land te lijden onder onberekenbare en frequente verplaatsingen van de luchtmassa's, wat resulteerde in lange en ijzige winters, koude lentes en korte, regenachtige zomers. De herfst kon zonnig, warm en aangenaam zijn, maar minstens even vaak liep je ook dan te blauwbekken.

Nu, in maart, de maand die door de elfen *birke* wordt genoemd, zag het landschap nog hier en daar wit van de sneeuw op hellingen en tegen hagen, en was het water van sloten en plassen nog opgesloten onder gelige plakken ijs. De zon gaf al wat warmte, maar zodra de wind uit de bergen waaide was het nog net zo gemeen koud als in januari.

Geralt had het Hekserse Slot Kaer Morhen verlaten op de dag voor de dag-en-nachtevening. Dat was de gewoonte bij de heksers. De ervaring leerde dat de monsters – de ghoul, de wiecht, de lesji en al die andere creaturen van de Conjunctie der Sferen – na de winter het hongerigst en het agressiefst waren en dat de boeren en dorpsbewoners bereid waren te betalen voor een heksers, ook al waren ze door hun voorraden heen en praktisch blut. Maar Geralt was niet aan werken toegekomen. Na amper twee dagen stuitte hij op die boer en diens dochter, een stel deserteurs en een kale mannetjesputter met rotte tanden, en dat was het dan. Ze hadden hem gevanke-lijk meegevoerd naar het dorp Neuhold. Daar was hij berecht door dorpsoudste Bulava en had het vervolgens een haar gescheeld of hij was opgeknoopt door de soldaten van de nabijgelegen buitenpost.

Het was einde verhaal geweest als hij niet was gered door die merkwaaardige, witharige man met zijn twee zwaarden op de rug op een ravenzwarte paard, achter wie Geralt nu aan reed.

De merkwaaardige man in kwestie draaide zich om in zijn zadel. ‘Ik stel voor,’ zei hij, ‘dat we elkaar een tijdje gezelschap houden. Ik heb zo’n idee dat kapitein Carleton nog steeds van plan is je op te hangen. Hij kijkt wel uit om achter mij aan te gaan, maar zodra je alleen bent, ben je een makkelijke prooi voor hem. Dus als je geen bezwaar hebt tegen mijn aanwezigheid...’

‘Nee, nee, natuurlijk niet,’ verzekerde Geralt hem haastig terwijl hij zijn bruine merrie tot iets meer spoed aanzette. ‘Graag zelfs. Ik... ik...’

‘Ik weet wie jij bent. Zijn jouw haren ook wit geworden na de veranderingen? Na de mutaties? Ben je net als ik je pigment kwijtgeraakt?’

‘Ja. Maar hoe...’

‘Hoe ik weet wie jij bent? Ik volg wel zo’n beetje wat er daar op het Hekserse Slot gebeurt. En ik heb de verhalen gehoord dat er daar een wonderkind genaamd Geralt is opgeleid en dat hij op het punt stond de wijde wereld in te trekken.’

‘Maar Vesemir...’

‘... heeft het nooit over mij gehad? Heeft nooit de naam van ene Preston Holt genoemd? Dat zal ik je uitleggen. Vesemir en ik bewogen ons al een tijdje, laten we zeggen, in verschillende omloopbanen. Begrijp je wat ik bedoel?’

Nee, dat begreep Geralt niet. Niet helemaal tenminste. Maar hij knikte alsof het hem volkomen duidelijk was.

Ze reden een poosje verder, naast elkaar, zonder iets te zeggen.

‘Je was dus vanuit Kaer Morhen vertrokken, deze kant op,’ zei Preston Holt, eindelijk het stilzwijgen verbrekend. ‘En dat liep niet helemaal lekker. Tja, alle begin is moeilijk. Ik wil je trouwens niet bekritisieren hoor, integendeel. Ik heb het lijk van die deserteur gezien, en zoals je die vent met je zwaard gefileerd hebt... Een beetje té misschien, een tikkeltje onbesuisd, het kon eleganter, maar niettemin: vakwerk.’

Ze zwegen weer een poosje. Een kudde koeien was voor het eerst

de wei in gedreven. Het jochie dat ze hoedde rende van koe naar koe om zijn blote voeten te warmen in een dampend verse koeien-vlaai. Waarschijnlijk hielp het rennen meer dan de vlaaien.

‘De koeien zijn buiten,’ merkte Holt op. ‘Hoewel er nog amper een paar grassprietten boven de grond uitsteken. Dat betekent dat het seizoen is begonnen. Het zal je geen moeite kosten om aan klussen te komen, Geralt. De dorpen zullen je binnen de kortste keren maar al te graag betalen om hun herders en hun vee te beschermen. Kom, laten we naar dat berkenbosje daar rijden, langs het afwateringskanaal.’

‘Het wat?’

‘Het afwateringskanaal. Dat is een greppel waardoor vroeger het water uit de mijnschacht werd afgevoerd. Zoals je ongetwijfeld weet, bevinden we ons in het deel van het koninkrijk Kaedwen dat de Oppermark heet. De rijkdom van de Oppermark is te danken aan de delfstoffen hier, vooral zout, maar ook zilver, nikkel, zink, lood, lapis lazuli enzovoort. Tenminste, dat was ooit zo. Tegenwoordig zijn de meeste ertsaders uitgeput. Niets duurt eeuwig.’

Geralt luisterde zonder iets te vragen of te zeggen.

‘Zie je die berg daar voor ons? Dat is de Podkoerek. Zo heet hij op de officiële kaarten. Het verhaal wil dat een boer, een zekere Podkoerek, daar zo’n honderd jaar geleden toevallig een klomp zilver opgroef ter grootte van een flinke witte kool. Ze hebben toen een schacht uitgehakt in de flank van de berg waar ze een hoop zilver en galeniet dolven. Galeniet is looderts. Maar hoe dieper ze groeven, hoe meer problemen ze kregen met het water. En daarom zijn hier nog veel meer van dat soort waterafvoeren, je zult er nog een heleboel zien. Maar uiteindelijk liepen de kosten van het afwateren zo hoog op dat het delven onrendabel werd. De mijnwerkers vertrokken naar elders en lieten een gedeeltelijk ondergelopen labirint van gangen en kuilen achter. En nu komt het: in die verlaten, ondergelopen schachten hebben zich pesters gevestigd. Het wemelt ervan. Ik neem aan dat je weet wat voor monsters dat zijn, die pesters?’

Dat wist Geralt. Hij haalde diep adem en begon zijn kennis op te lepelen. ‘Pesters zijn wezens die lijken op kleine apen met een hon-

denkop. Het zijn kuddedieren, ze leven ondergronds, in het donker. In grote aantallen zijn ze gevaarlijk...'

'Zo gevaarlijk als, inderdaad, de pest,' viel Preston Holt hem in de rede. 'En ze zijn een plaag voor de amateurs die in de Podkoerek op zoek zijn naar het zilver dat hier nog steeds in overvloed te vinden is. En kijk, als je het over de duivel hebt: zie je daar die witte karren en tenten? Dat is een kamp van de onverschrokken delvers. De eersten dit voorjaar.'

De onverschrokken delvers begroetten hen met geheven houwelen, scheppen en knuppels. Hun dreigende gezichten spraken boekdelen: opzouten jullie, wij waren hier eerder. Maar al snel keken ze vriendelijker toen het tot hen doordrong dat de nieuwkomers geen concurrenten waren. Hun eerst nog zo onvriendelijke gezichten begonnen zelfs te stralen.

'De goden zij dank!' riep de man die kennelijk hun aanvoerder was. Hij verborg het pikhouweel waarmee hij daarnet nog dreigend liep te zwaaien haastig achter zijn rug. 'De goden zij dank! Het is de heks zelf! We hoorden dat u in de buurt was en waren al van plan u te laten halen. En nu verschijnt u hier zelf, als een geschenk uit de hemel!'

Preston Holt rechtte zijn rug in zijn zadel. 'Dat is mijn gewoonte,' zei hij. 'Uit de hemel vallen als een geschenk voor wie mijn hulp nodig heeft. Daar ben ik heks voor.'

De delvers hadden intussen gezelschap gekregen van een paar luid weklagende vrouwen. Het rumoer werd steeds luider, iedereen schreeuwde door elkaar heen. Preston Holt hief zijn hand en vroeg om stilte. Het duurde even voordat hij er wijs uit werd wat er aan de hand was en wat de delvers en hun vrouwen van hem wilden.

'We hebben een heks nodig, een heks!' riep de aanvoerder, die nu weer met zijn houweel stond te zwaaien. 'Die onderaardse monsters hebben een jongetje van ons de berg in gesleept. Ze hebben hem aangevallen en gegrepen en meegesleurd, hun hol in. Wie anders kan hem redden dan u?'

'Nog geen twee weken geleden,' zei Holt, 'heb ik jullie gewaarschuwd uit de buurt te blijven van deze schachten hier. Of niet

soms? Als jullie de berg in willen, doe dat dan in godennaam vanaf de andere kant, zei ik. Er is dus een jongetje meegesleept, de schachten in? Hoe oud is hij? Vijf? En hoelang geleden is dat gebeurd? Wat, eergisteren? En jullie waren van plán mij erbij te roepen? Nou, dan zijn jullie er vlot bij. Geralt, afstijgen.'

Preston Holt steeg af. Dat kostte hem de nodige moeite, zag Geralt. Het viel hem bovendien op dat hij trok met zijn linkerbeen. Holt gebaarde dat de jammerende vrouwen die hem omringden opzij moesten gaan. Hij overlegde even met de aanvoerder en trok vervolgens Geralt aan zijn mouw.

'Wel, jonge heksers,' zei hij. 'We zullen deze arme mensen die te lijden hebben van de monsters moeten helpen. Ze hebben ons zojuist ingehuurd.'

'Als de pesters dat jongetje eergisteren ontvoerd hebben, is het niet erg waarschijnlijk dat hij nog...'

'Dat hij nog leeft? Inderdaad, dat valt te betwijfelen. Maar misschien vinden we... Hm... Misschien kunnen we zijn moeder de gelegenheid geven hem fatsoenlijk te begraven. Vanwaar die twijfels, jonge Geralt? Eerst aarzel je niet om de eer van een meisje te redden en haar belager af te slachten, en nu twijfel je?'

'Wie zegt dat ik twijfel?' Geralt haalde zijn schouders op. 'Twijfelen? Ik? Geen sprake van.'

Op de berghelling bevonden zich nog resten van houten constructies, waarschijnlijk afwateringsgoten. Ook was er een gedeeltelijk ingestorte mijningang die naar de peilloze diepte erachter voerde.

'Er is van deze mijn een *adit* bewaard gebleven,' legde Holt uit. 'Een bijna horizontale schacht die als toegang dient. Via die adit kom je bij een schuin omhooglopende verbindingsgang, een zogeheten strek. Die voert je naar de bovenste gang. Die is heel kronkelig omdat hij langs een volledig uitgeputte ader loopt. Hij heeft een heel stel vertakkingen die nog kronkeliger zijn. Je volgt de hoofdader; daar moet je niet van afwijken, anders verdwaal je in het labrynt. Op een gegeven moment is er aan je linkerhand een houten trap. Die neem je. Voorzichtig, het hout kan vermolmd zijn. Je gaat de trap af en komt via een helling bij een behoorlijk

grote pijler, dat is een ruimte waar veel erts werd gewonnen. Die ruimte is gedeeltelijk uitgehouwen en gedeeltelijk een natuurlijke grot. Er zijn daar verbindingen met andere natuurlijke grotten, en ergens moet zelfs een doorgang naar buiten zijn, want er valt wat daglicht naar binnen. Niet veel, voor een normaal mens is het er stikdonker, maar jij hebt er genoeg aan met je mutantenogen met hun *tapetum lucidum*. De pijler loopt dood. Dat wil zeggen, er was een doorgang aan het einde naar een lager gangenstelsel, maar dat staat helemaal onder water. En nu komt het: die pijler is het hol van de pesters.

Ik wil het als volgt aanpakken,’ vervolgde hij. ‘Ik ga zelf niet naar beneden met mijn manke been. Daarom blijf ik in de adit. En daar ga ik de pesters terugpesten door een hoop herrie te maken. En dan komt het op jou aan. Jij vangt de pesters op die op mijn geschreeuw afkomen. En als je met ze hebt afgerekend, heb je kans om te vinden... wat je moet vinden. Met een beetje geluk. Geluk dat ik je van harte toewens, jongen. Glückauf.’

‘Misschien,’ opperde Geralt aarzelend, ‘moeten we eerst op onderzoek...’

Holt fronste. ‘Aha, ik begrijp het. Maar nee, er valt niets te... onderzoeken. Drink je elixer, houd je medaillon vast met je hand en dan... de schacht in.’

‘Met alle respect,’ mompelde de leider van de delvers, die naast hen stond, ‘deze jongeman hier is nog wel érg jong... Speelt hij dit klaar? Eigenlijk hadden we gedacht, meneer Holt, dat u zelf...’

Preston Holt draaide zich om en keek hem aan. De delver kromp ineem, mompelde iets en zweeg.

De pijler was hoog, Geralt kon met gemak rechtop lopen. Overal sijpelden waterdruppels langs de wanden; afgezien van het druppelende water was er niets te horen. Hij begon sneller te lopen, want hij wilde zo snel mogelijk bij de helling zijn, voordat Holt zoals beloofd herrie ging staan maken in de mijngang die naar buiten voerde.

In de wanden bevonden zich diepe holtes op plekken waar erts was uitgehakt en druipsteenachtige spelonken. In een van die spe-